

Banverket Västra Regionen
Att: Gabriella Burel
Box 1014
405 21 GÖTEBORG

Yttrande över Järnvägsutredning inkl MKB Västlänken

Statens institut för kommunikationsanalys, SIKA, har anmodats yttra sig över rubricerade utredning. SIKA har tidigare yttrat sig i ett förberedande skede av Järnvägsutredningen Västlänken, se Ert dnr 05-366/SA20, och anför nu följande.

I den samhällsekonomiska kalkylen som gjordes i samband med förstudien beräknades nytta och kostnad för projekt Västlänken uppgå till ungefär samma storlek (NNK = 0,04). SIKA noterar att samtliga de tre utredningsalternativ som innebär att en tunnel byggs under centrala Göteborg visar på betydande olönsamhet enligt Järnvägsutredningens samhällsekonomiska kalkyl. Endast för det så kallade förstärkningsalternativet erhålls en nytta i paritet med kostnaden.

SIKA anser att basprognosen för kollektivresandet är den naturliga utgångspunkten för beräkningarna. Därutöver vore det befogat att genomföra alternativa kalkyler med antagande om trafikstyrande åtgärder som till exempel trängselskatt eller åtgärder riktade mot parkeringsmarknaden. För sådana alternativ bedömer SIKA att överflyttningen av trafik från privatbilism på väg till kollektivtrafik kan leda till ett förbättrat samhällsekonomiskt utfall för projekt Västlänken.

SIKA ställer sig mer avvaktande till utredningens bedömning om att nuvärdet av de dynamiska regionförstoringseffekterna "förväntas bli många miljarder kronor". Ännu har SIKA inte sett att man lyckats skatta storlek eller ens belägga förekomst av produktivitetshöjningar som ett resultat av regionförstoring tillfredsställande i litteraturen. Enligt SIKAs mening underbyggs dessutom påståendet om att Västlänken skulle ge upphov till sådana produktivitetshöjningar i västra Sverige endast fragmentariskt i utredningen.

Två angelägna mål anges i utredningen, nämligen att:

- 1) Avhjälpa kapacitetsproblem för järnvägstrafiken i västra Sverige
- 2) Utveckla centrala Göteborg genom ökad kollektivtrafikförsörjning

För att uppnå dessa två mål avser man enligt Järnvägsutredningen att i huvudsak använda ett medel – ett tunnelbygge för järnvägstrafik under centrala Göteborg.

SIKA efterlyser en analys där de två målen uppnås med hjälp av två medel:

- a) Det stora kapacitetsproblemet för järnvägstrafiken i västra Sverige består i att Göteborg C är en säckstation. Detta kan avhjälpas genom att stationen flyttas till området kring Olskroken.
- b) Utvecklingsbehovet för centrala Göteborg – som skulle öka om centralstationen flyttades till Olskroken – tillgodoses med hjälp av andra kollektivtrafiksatsningar än sådana som involverar trafik med fjärrtåg. Det kan visa sig vara görligt att försörja centrala Göteborg med kollektivtrafik utifrån ett antagande om en knutpunkt i Olskroken.

SIKA anser att det vore intresserant att jämföra resultatet av en sådan analys med utfallet av nuvarande utredningsalternativ.

SIKA vill avslutningsvis peka på att de alternativ som inbegriper tunnelbygge under centrala Göteborg medför en risk för att man bygger in sig i en struktur som så småningom kan komma att visa sig obsolet, men då blir kostsam att ändra. Förstärkningsalternativet däremot låter sig förenas med eventuella framtida transportlösningar som både en flytt av centralstationen och tunnelbyggen under centrala Göteborg.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Kjell Dahlström efter föredragning av Rickard Wall.

Kjell Dahlström
Generaldirektör